

**NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO STATINIO TVARKOMŪJŲ STATYBOS
DARBŲ PROJEKTO AR TVARKOMŪJŲ PAVELDOSAUGOS DARBŲ PROJEKTO
PAVELDOSAUGOS (SPECIALIOSIOS) EKSPERTIZĖS
AKTAS**

2024-10-17 Nr. IV.24-10-05

Vilnius

**NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO STATINIO DUOMENYS
TERITORIJA**

Trakų senamiestis (17114)

Trakų senojo miesto vieta (27125)

Adresas: Trakų rajono sav., Trakų sen., Trakų m.,

Trakų salos pilis (1020)

Trakų salos piliavietė (3492)

Adresas: Karaimų g.43C Trakų rajono sav., Trakų sen., Trakų m.,

(pavadinimas, unikalus Kultūros vertybių registro kodas, adresas)

PROJEKTO PAVADINIMAS

Trakų salos pilies (1020) Karaimų g. 43C, Trakai, tvarkybos darbų (remonto, restauravimo, konservavimo, avarijos grėsmės pašalinimo) projektas. Konstrukcijų sprendiniai (remontas, restauravimas). Laida A. Gynybinių sienų tvarkyba.

Žemės sklypo uniklaus Nr. 4400-1939-8840

(statinio ir statinio užimamo ar jam naudoti reikalingo žemės sklypo unikalus numeris Nekilnojamojo turto registre)

DUOMENYS APIE TVARKOMŪJŲ STATYBOS DARBŲ PROJEKTO RENGĖJĄ

UAB „Projektavimo ir restauravimo institutas“, kodas 124563175,

Gedimino pr. 21-101, LT-01103 Vilnius tel. (8 5) 262 48 82, el.p. ofisas@pri.lt

UAB „Kęstučio Ablačinsko konstrukcijų projektai“, Vaišelgos g. 23, LT-14256, Vilnius.

(juridinio asmens pavadinimas, teisinė forma, kodas, buveinė, fizinio asmens vardas, pavardė)

Statinio projekto vadovas: Marija Nemunienė, LAR kvalif. atest. Nr. A976, išduotas 2021-02-03;

Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialisto atestato Nr.0267, išduotas 2018-09-10.

(vardas, pavardė, kvalifikacijos atestato data bei numeris)

PROJEKTO VERTINIMAS

(Bendroji dalis, specialieji paveldosaugos reikalavimai, specialieji architektūros reikalavimai, vertingosios savybės, atlikti tyrimai, projektiniai pasiūlymai, tvarkomieji paveldosaugos darbai, tvarkomieji statybos darbai)

Unikalus objekto kodas: 1020. Pilnas pavadinimas: Trakų salos pilis

Adresas: Trakų rajono sav., Trakų sen., Trakų m., Kęstučio g. 7

Įregistravimo registre data: 1992-05-06

Statusas: Paminklas. Rūšis: Nekilnojamas. Vertybė pagal sandarą: Kompleksas

Seni kodai. Kodas registre iki 2005.04.19: G506K

Nr. Lietuvos Respublikos kultūros paminklų sąrašė: AtR145

Trakų salos pilis (1020)

Amžius: XV a. pr., 1961-1962 m.

Kompleksą sudaro: 1. Rūmai (29964); 2. Rūmų gynybinė siena (29965); 3. Vartų bokšto liekanos (29966); 4. Pietryčių bokšto liekanos (29967); 5. Pietvakarių bokšto liekanos (29968); 6. Šiaurės vakarų bokšto liekanos (29969); 7. Vakarų kazemato liekanos (29970); 8. Rytų kazemato liekanos (29971); 9. Pietų kazemato liekanos (29972); 10. Trikampio kazemato liekanos (29973); 11. Priešpilio gynybinės sienos liekanos (29974);

Teritorijos. KVR objektas: 22900.00 kv. m

Dokumentai: Kultūros vertybės pagrindinis dosjė; Nr: PD-1020; DOSJĖ

KVAD direktoriaus įsakymas; 2004-12-31; Nr: Į-536 ;

Dėl pripažinimo valstybės saugomu ; 2005-04-29; Nr: ĮV-190;

Dėl išskirtinę kultūrinę vertę turinčių nekilnojamojo kultūros paveldo objektų ir pastatų ir patalpų, skirtų saugoti ir eksponuoti kilnojamąsias kultūros vertybes, sąrašų patvirtinimo; 2007-02-07; Nr: 193;

Dėl paskelbimo kultūros paminklu; 2008-02-13; Nr: 155;

Unikalus objekto kodas: 3492. Pilnas pavadinimas: Trakų salos piliavietė

Adresas: Trakų rajono sav., Trakų sen., Trakų m., Įregistravimo registre data: 1992-10-16

Statusas: Valstybės saugomas. Rūšis: Nekilnojamas

Teritorijos. KVR objektas: 22900.00 kv. M., Vertybė pagal sandarą: Pavienis objektas

Seni kodai: Kodas registre iki 2005.04.19: A1781

Nr. Lietuvos Respublikos kultūros paminklų sąrašė: AR1215

Amžius: XIV-XVI m.e.a.

Unikalus objekto kodas: 17114. Pilnas pavadinimas: Trakų senamiestis

Adresas: Trakų rajono sav., Trakų sen., Trakų m.,

Įregistravimo registre data: 1996-10-28

Statusas: Valstybės saugomas. Objekto reikšmingumo lygmuo yra: Nacionalinis

Rūšis: Nekilnojamas. Teritorijos. KVR objektas: 1648151.00 kv. m

Vertybė pagal sandarą: Vietovė. Vietovėje yra: Žiūrėti priedus Nr. 1 ir Nr. 2

Seni kodai. Kodas registre iki 2005.04.19: U18

Nr. Lietuvos Respublikos kultūros paminklų sąrašė: UR5

Amžius: XIV a.-XX a. I p., su XX a. vid.-XXI a. pr. tarpais

Vertingųjų savybių pobūdis: Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Istorinis (lemiantis reikšmingumą unikalus); Kraštovaizdžio; Povandeninis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Urbanistinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);

Vertingosios savybės: plačiau žiūr. <http://kvr.kpd.lt/#/static-heritage-search>

Unikalus objekto kodas: 27125. Pilnas pavadinimas: Trakų senojo miesto vieta

Adresas: Trakų rajono sav., Trakų sen., Trakų m., Įregistravimo registre data: 2003-04-24

Statusas: Valstybės saugomas. Rūšis: Nekilnojamas. Teritorijos. KVR objektas: 792700.00 kv. m

Vertybė pagal sandarą: Pavienis objektas. Seni kodai. Kodas registre iki 2005.04.19: A1783

PROJEKTO RENGIMO PAGRINDAS:

- LR Statybos įstatymas;
- Nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymas;
- Kultūros vertybių registro duomenys;
- PTR 3.06.01:2014 „Kultūros paveldo tvarkybos darbų projektų rengimo taisyklės“;
- PTR 3.08.01:2013 „Tvarkybos darbų rūšys“;
- PTR 2.13.01:2011 „Archeologinio paveldo tvarkyba“;
- Kultūros vertybės pagrindinis dosjė; Nr: PD-1020; DOSJĖ;
- PTR 2.01.02:2006 „Plytų mūras. Bendrieji reikalavimai“;
- PTR 2.02.01:2006 „Akmens mūras ir natūralus akmuo. Bendrieji reikalavimai“;
- PTR 2.01.01:2010 „Kontakto zonos „mūras/gruntas“ sutvarkymas. Pamatų tvirtinimas“;

- PTR 2.02.03:2007 „Akmens mūro ir natūralaus akmenų, plytų mūro paveldo tvarkyba“;
- PTR 2.03.02:2010 „Akmens mūro ir natūralaus akmenų, plytų mūro sutvirtinimas cheminėmis priemonėmis“;
- PTR 2.03.01:2010 „Betono, molio, medinių konstrukcijų tvarkyba“;
- PTR 2.03.02:2010 „Betono, molio, medinių konstrukcijų sutvirtinimas cheminėmis priemonėmis“;
- PTR 2.05.01:2006 „Metalų gaminiai ir metalo konstrukcijos. Bendrieji reikalavimai“;
- PTR 2.05.02:2010 „Metalų gaminių ir metalo konstrukcijų sutvirtinimas cheminėmis priemonėmis“;
- Trakų salos pilies (1020) Karaimų g. 43C, Trakai, tvarkybos darbų (remonto, restauravimo, konservavimo, avarijos grėsmės pašalinimo) projektas. PRI.21-05-PvDP-SK. Vilnius 2021;
- Trakų salos pilies tvarkybos darbų ir veiklų išplėtimo projekto, Nr. PRI-21-0-PRP, tvarkybos projekto laidos A projektavimo užduotis (techninė specifikacija). Sutarties Nr. 53/2024 priedas Nr. 1. Trakų istorijos muziejus. 2024m.

ATLIKTI TYRIMAI:

- Trakų salos pilies (1020) Trakų r. sav., Trakų m., Karaimų g. 43C. Stogų laikančiųjų konstrukcijų esamos būklės tyrimai ir įvertinimas. Išorės sienų mūro ir kontraforsų konstrukcijų techninės būklės tyrimas ir įvertinimas. Medinių galerijų būklės tyrimas ir įvertinimas. Konstrukcijų tyrimai. 2021/05-0148-SKT. K. Ablašinskas. 2021.09.;
- Trakų salos pilies, Rūmų gynybinės sienos (29965) ir Priešpilio gynybinės sienos liekanų (29974), būklės nustatymas ir neardomieji konstrukcijų taikomieji tyrimai. 2024/01-179-SKT. K. Ablašinskas. 2024.03.;
- Dalinės statinio ekspertizės aktas Nr. E23-20. Dalis: konstrukcijų. 2023m. Lapkričio mėn. 30d. Vilniaus Gedimino technikos universitetas;
- 2024.02 UAB „CAD ir F ProjektServisas“ architektūrinių fotogrametrinių apmatavimų brėžiniai.

TRUMPAS SPRENDINIŲ APRAŠYMAS

Atliekant tyrimus 2021 metais, gynybinei rūmų sienai buvo nustatyta avarinės būklės požymių. Dalis jų buvo susiję su stipriai išplautomis akmenų mūro siūlėmis, trūkimais ir poslinkiais dėl kurių atsiradę plyšiai buvo didesni nei 5mm. 2023 metais lapkričio mėnesį, pietinėje pilies gynybinės sienos dalyje įvyko griuvimas. 2023 metais lapkričio 30 dieną VGTU atliko dalinę statinio ekspertizę, akto Nr. E23-20, kurios metu buvo nustatytos statinio avarijos priežastys

2024 metais kovo mėnesį buvo atlikti papildomi Trakų salos pilies, Rūmų gynybinės sienos (29965) ir Priešpilio gynybinės sienos liekanų (29974), būklės nustatymas ir neardomieji konstrukcijų taikomieji tyrimai. Šių tyrimų metu atlikti patikrinamieji skaičiavimai pilies gynybinės sienos rytinei daliai su kontraforsais.

Šioje Trakų salos pilies (1020) Karaimų g. 43C, Trakuose tvarkybos darbų projekto A laidoje numatoma patikslinti Rūmų gynybinės sienos (29965) ir Priešpilio gynybinės sienos liekanų (29974) tvarkybos darbų apimtį, atsižvelgiant į aukščiau paminėtus tyrimus, ekspertizės išvadas ir faktinę gynybinės sienos būklę. Projekto A laida nekeičia, o tik papildo projekto 0 laidą ir turi būti skaitoma kartu. Darbai neatliekami projekto 0 laidoje nurodyti nevykdomų tvarkybos darbų dalyje.

Trakų salos pilies komplekso rūmų gynybinė siena, barbakano ir bokštelių liekanos (29965) ir Trakų salos pilies komplekso priešpilio gynybinė siena (29974) yra Trakų salos pilies komplekso (1020) dalys. Objekto statusas yra – Paminklas, reikšmingumo lygmuo – Nacionalinis. Įrašytas į kultūros vertybių registrą 1992-05-06. Apskaitos duomenys paskutinį kartą tikslinti 2024.07.23 nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos aktu Nr. KPD-RM-3082.

Numatomi darbai nezaus ir nesumenkins statinio autentiškumo, užtikrins jo išsaugojimą, stabilizuos objekto būklę, užtikrins saugią objekto eksploataciją, patenkins kultūros vertybės apsaugos tikslus – saugoti viešajam pažinimui ir naudojimui bei saugoti viešajai pagarbai.

Jei atliekant darbus „bus aptinkama archeologinių radinių ar nekilnojamojo daikto vertingųjų savybių, valdytojai ar darbus atliekantys asmenys apie tai privalo pranešti savivaldybės paveldosaugos padaliniui, o šis informuoja Kultūros paveldo departamentą, departamentas gali sustabdyti darbus 15 dienų. Per šį terminą jis kartu su savivaldybės paveldosaugos padaliniu turi patikrinti pranešimą ir priimti sprendimą inicijuoti ar neinicijuoti aptiktos nekilnojamosios kultūros vertybės įregistravimą, kultūros paveldo objekto skelbimą saugomu ar aptiktos vertingosios savybės atskleidimą ir apsaugos reikalavimų patikslinimą“ (LR Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 9 str. 3 d.).

VERTINIMAS

Vertinimui pateikta projekto Laida A nekeičianti laidos O sprendinių, o tik juos papildanti. Sprendiniai atlikti papildomų tyrimų išvadų ir rekomendacijų pagrindu. Planuojami remonto, restauravimo ir avarinės grėsmės pašalinimo, įdiegiant apsaugos technines priemones, darbai.

Projekte pateikiamas preliminarus principinis darbų organizavimas, zonavimas ir eiliškumas. Kiekvieną tvarkomą vietą numatoma vertinti individualiai. Darbų vykdymo eiliškumą ir darbo zonos apimtį galutinai turės pasirinkti rangovas su PV po tvarkomos zonos apžiūros. Pateikiami nurodymai naudotinoms darbo priemonėms, nurodymai ardymo darbams (pvz. kampinius ir būdingus akmenis būtina sužymėti, sunumeruojant ir fasadinėje dalyje pažymint horizontalią ir vertikalią kryptį). Brėžiniai informatyvūs ir atitinka PTR 3.06.01:2014 „Kultūros paveldo tvarkybos darbų projektų rengimo taisyklės“ reikalavimus. Projekto sudėtyje pateikiamos specialiosios technologijos užtikrinančios autentiškumo išsaugojimą.

Projekte pateikiami išsamūs Trakų salos pilies komplekso (1020) vertingųjų savybių, Trakų salos pilies komplekso rūmų gynybinės sienos, barbakano ir bokštelių liekanų (29965) vertingųjų savybių, Trakų salos pilies komplekso priešpilio gynybinės sienos (29974) vertingųjų savybių išsaugojimo aprašymai.

Projekto sprendiniuose nėra numatytų darbų galinčių sunaikinti ar neigiamai paveikti Trakų salos pilies (1020) vertingąsias savybes, Trakų salos pilies komplekso rūmų gynybinės sienos, barbakano ir bokštelių liekanų (29965) vertingąsias savybes, Trakų salos pilies komplekso priešpilio gynybinės sienos (29974) vertingąsias savybes.

PRIVALOMŲ PASTABŲ IR REKOMENDACIJŲ PROJEKTUI TOBULINTI NĖRA

Jeigu atliekant darbus bus aptinkama archeologinių radinių, vertingų savybių turinčių nekilnojamojo kultūros paveldo objektų ar dar nenustatytų vertingųjų savybių užsakovas ar darbus atliekantys asmenys apie tai privalo pranešti savivaldybės paveldosaugos padaliniui. Tokiu atveju darbai turi būti stabdomi vadovaujantis NKPAĮ 9 straipsnio p.3 nustatyta tvarka.

PROJEKTO ĮVERTINIMO IŠVADOS

Projektas „Trakų salos pilies (1020) Karaimų g. 43C, Trakai, tvarkybos darbų (remonto, restauravimo, konservavimo, avarijos grėsmės pašalinimo) projektas. Konstrukcijų sprendiniai (remontas, restauravimas). Laida A. Gynybinių sienų tvarkyba.“ atitinka paveldo tvarkybos reglamentų reikalavimus, specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų nustatytus paveldosaugos reikalavimus ir kituose teisės aktuose nustatytus paveldosaugos reikalavimus užtikrinančius autentiškumo išsaugojimą. Projektą siūloma derinti.

Ekspertizę atliko:

KPD atestatas 2021-02-11 Nr.0777

(kvalifikacijos atestato data ir Nr.)

Arvydas Trapikas

(parašas)